

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 29 IM. ARMII KRAJOWEJ W OPOLU

1. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół systemowych działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. WSDZ jest włączony do Statutu Szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy. Uczeń przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który zna swoje zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny i ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
- Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności, stan zdrowia) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
- Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.
- Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

2. Podstawy prawne.

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- Ustawa - Prawo Oświatowe z dnia 14.12.2016r-Prawo Oświatowe (Dz. U. Z 2017r. Poz.59,949).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. W sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego (...)(Dz. U. Z 2017r. Poz.356).
- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej nr 29 im. Armii Krajowej w Opolu

3. Cele WSDZ

Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej:

a) Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

b) Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

c) Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

4. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci.

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli

1. Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, tablice informacyjne organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,

- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe ;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

2. Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

3. Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, tablice informacyjne,);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli)
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca, nauczyciele w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna. **Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową odnosząc się do doradztwa zawodowego.**

Obszar doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

- **Dyrektor:**
  - odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
  - współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
  - wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi;
  - zapewnia warunki do realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
  - organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

- **Doradca zawodowy:**
  - określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
  - pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
  - prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
  - wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
  - systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
  - planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
  - gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
  - organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
  - współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
  - wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
  - gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
  - współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

- **Wychowawcy:**
  - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
  - eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
  - włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
  - wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
  - współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- **Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):**
  - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
  - eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
  - współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
  - przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
  - prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
  - organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
  - współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- **Specjaliści:**
  - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
    - włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
    - współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
  - włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
  - współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- **Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:**
  - włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
  - organizują w sali kąciki zawodoznawcze; rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
  - wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
  - udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.
- **Inne osoby zatrudnione w szkole :**
  - współpracują z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
  - udzielają informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
  - organizują dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.
- **Nauczyciel zajęć komputerowych** prowadzi naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej gimnazjów, pomaga uczniom klas szóstych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół ponadpodstawowych, wyjaśnia organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentuje sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdraża do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazuje sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

- **Nauczyciele języka polskiego** omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.
- **Nauczyciele matematyki** uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.
- **Nauczyciele języków obcych** zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.
- **Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych, chemii, fizyki** omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.
- **Nauczyciele historii i wiedzy o społeczeństwie** informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.
- **Nauczyciele wychowania fizycznego** omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.
- **Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie** prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.
- **Nauczyciel muzyki** zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

- **Nauczyciel plastyki** zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.
- **Nauczyciel techniki** opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.
- **Nauczyciele bibliotekarze** prenumerują czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, udostępniają ulotki o szkołach.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności. Zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie WSDZ w szkole mogą ulegać modyfikacji.

Sojusznicy – sieć współpracy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół, także dla szkół podstawowych, stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Jednakże szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być zaangażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Przykłady działań placówek współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Ośrodki doskonalenia nauczycieli :

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego. Biblioteki pedagogiczne:
- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- współorganizowanie spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

5. Formy i metody pracy doradczej:

Formy adresowane do uczniów:

- Diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet
- Indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz cudzoziemcami)

- Warsztaty grupowe - pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej
- Zajęcia grupowe - nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji, współpracy, przezwyciężania stresu
- Koła zainteresowań
- Zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze
- Realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów
- Wyjścia i wycieczki szkolne
- Tablica z informacjami na temat rekrutacji doszkół ponadpodstawowych i ofercie edukacyjnej na terenie gminy i powiatu
- Udział w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych
- Udział w konkursach z zakresu doradztwa zawodowego
- Samorządu szkolnego

Formy adresowane do rodziców uczniów:

- Indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły
- Kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na konsultacje ze specjalistami
- Zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez siebie zawodów
- Udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych
- Udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (o zawodach przyszłości)

Formy adresowane do nauczycieli:

- Udział w szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego
- Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą
- Śledzenie losów absolwentów

Formy adresowane do środowiska lokalnego:

- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych
- Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i zakładów pracy
- Współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły m.in. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną

6. Treści programu (Załącznik nr 1)

Treści z zakresu doradztwa zawodowego w klasie VII i VIII będą realizowane w ciągu roku szkolnego na lekcjach z zakresu doradztwa zawodowego oraz poza szkołą poprzez udział uczniów w wyjściach i wycieczkach, w spotkaniach i imprezach edukacyjnych związanych z wyborem szkoły ponadpodstawowej i poznawaniem zawodów.

7. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ:

Dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i pracy.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych, świadome planowanie swoich działań,
  - świadomość ponoszenia konsekwencji złych decyzji,
  - zrozumienie roli kształcenia ustawicznego,
  - wspieranie motywacji wewnętrznej.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej
- Lepsze wyniki edukacyjne uczniów .
- Zwiększenie konkurencyjności szkoły.
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

8. Ocena i ewaluacja

Realizacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań. Kontrola powinna być dokonywana w celu usprawnienia i ulepszania realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania - co pozwala na długoterminowe planowanie działań. Po przeprowadzeniu ewaluacji doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA KLASY VII I VIII

1. Poznawanie własnych zasobów	UCZEŃ
	1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
	2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
	1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
	1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych
	1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
	1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
	1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.
2. Świat zawodów i rynek pracy	UCZEŃ
	2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
	2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

	2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
	2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
	2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy
	2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
	2.7 dokonuje autoprezentacji.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	UCZEŃ
	3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
	3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
	3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	UCZEŃ
	4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

	4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
	4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
	4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Program realizacji WSDZ dla klas I-III w roku szkolnym 2022/2023

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie siebie	1. „Poznajmy się” - gry i symulacje - zachęcanie uczniów do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania ich w grupie	I-III	wrzesień- listopad 2022	wychowawca, wychowawcy światlicy, pedagog,	
	2. „Mały artysta” - zajęcia plastyczne - umożliwienie uczniom prezentacji swoich zdolności (wystawy prac, występy)	I-III	rok szkolny 2022/2023	wychowawca, wychowawcy światlicy	
	3. „To, co kocham” - zapoznanie uczniów z zainteresowaniami innych ludzi	I-III	rok szkolny 2022/2023	wychowawca, wychowawcy światlicy	
	4. „Moje mocne strony” spotkania wspierające uczniów w poznawaniu swoich zalet i mocnych stron	II-III	styczeń- czerwiec 2023	wychowawca, wychowawcy światlicy,	
	5. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach	zebrania z rodzicami klas I-III	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca,	
Świat zawodów i rynek pracy	1. „Na scenie życia zawodowego” - drama-zajęcia zabawowe, odtwarzanie ról i scenek związanych z zawodami	I	rok szkolny 2022/2023	wychowawca	

	2. „Miasteczko zawodów” - cykl spotkań z przedstawicielami zawodów	I-III	rok szkolny 2022/2023	wychowawca, doradca zawodowy	rodzice, Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna
	3. „Tablica zawodów” - centrum informacji edukacyjno-zawodowej	II-III	rok szkolny 2022/2023	wychowawca, wychowawcy świetlicy, doradca zawodowy	
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	1. „Kto Ty jesteś”? pogadanki - rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny w kontekście ulubionych zajęć/przedmiotów	I-III	rok szkolny 2022/2023	wychowawca, nauczyciele	
	2. „Być jak Sherlock Holmes” - burza mózgów - w poszukiwaniu źródeł wiedzy	II-III	rok szkolny 2022/2023	wychowawca, nauczyciele	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	1. „Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama, odgrywanie scenek „Kim chciałbym zostać?”.	I-III	rok szkolny 2022/2023	wychowawca	

Program realizacji WSDZ dla klas IV-VI w roku szkolnym 2022/2023

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie własnych zasobów	1. „Ja, czyli kto?”- zajęcia warsztatowe dotyczące określania własnych zainteresowań i uzdolnień oraz kompetencji	IV-VI	wrzesień- grudzień 2022	wychowawca, doradca zawodowy, pedagog, psycholog	
	2. Poradnictwo indywidualne - testy predyspozycji zawodowych	VI	rok szkolny 2022/2023	wychowawca, doradca zawodowy, pedagog, psycholog	
	3. Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych	IV-VI	rok szkolny 2022/2023	wychowawca	
	4. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych	zebrania z rodzicami klas IV-VI	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca	
	5. Rozmowy z rodzicami nt. rozpoznawania planów edukacyjnych i zawodowych uczniów	VI	terminarz zebrań z rodzicami	doradca zawodowy	
Świat zawodów i rynek pracy	1. „Zawód w praktyce” - wizyty zawodoznawcze w zakładach pracy – poznanie określonych grup zawodowych	IV-VI	styczeń- czerwiec 2023	wychowawca, doradca zawodowy, nauczyciele	przedsiębiorcy, pracodawcy, zakłady pracy

	2. „Bob Budowniczy” - zajęcia warsztatowe - postępowanie się przyborami i narzędziami w sposób twórczy i odtwórczy	IV-VI	styczeń-maj 2023	wychowawca, nauczyciele	Nauczyciele przedmiotów
	3. „Życ, by pracować czy pracować, by żyć?”- zajęcia związane ze znaczeniem pracy w życiu człowieka w ramach lekcji wychowawczych	IV-VI	rok szkolny 2022/2023	wychowawca	
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	1. Rozmowa doradcza dot. indywidualnego sposobu nauki	IV-VI	rok szkolny 2022/2023	doradca zawodowy, pedagog, psycholog	
	2. „ W świecie informacji” - pogadanki dot. pozyskiwania wiedzy z różnych źródeł	IV-VI	rok szkolny 2022/2023	doradca zawodowy, pedagog, psycholog	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	1. „Mam tę moc”- zajęcia grupowe dot. planów edukacyjno-zawodowych	V-VI	kwiecień-czerwiec 2023	Wychowawca, nauczyciele	

Program realizacji WSDZ dla klas VII-VIII w roku szkolnym 2022/2023

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie własnych zasobów	1. „W zdrowym ciele, zdrowy duch” - zajęcia warsztatowe dot. samooceny stanu zdrowia psychicznego i fizycznego	VII-VIII	wrzesień- grudzień 2022	wychowawca, pedagog, doradca zawodowy	
	2. Konsultacje indywidualne dot. zainteresowań, zdolności, kompetencji, predyspozycji zawodowych , w tym uczniów o SPE	VII-VIII	rok szkolny 2022/2023	doradca zawodowy, pedagog, pedagog specjalny , psycholog	poradnia psychologiczno- pedagogiczna
	3. Rozmowy doradcze dot. możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych	VII-VIII	rok szkolny 2022/2023	doradca zawodowy, pedagog, psycholog	
	4. „Moja hierarchia wartości” – zajęcia realizowane w ramach godzin z wychowawcą i	VIII	rok szkolny 2022/2023	Wychowawca, doradca zawodowy	
	5. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych	zebrania z rodzicami i klas VII- VIII	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca	
	6. Spotkanie dotyczące oferty szkół ponadpodstawowych i zasad rekrutacji	VIII i ich rodzice	terminarz zebrań z rodzicami	doradca zawodowy	szkoły ponadpodstawa we

Świat zawodów i rynek pracy	1. „Świat wokół nas” - wizyty studyjne celem porównania własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców	VII-VIII	styczeń-maj 2023	wychowawca, nauczyciele	pracodawcy, przedsiębiorcy, zakłady pracy
	2. „Pierwsze wrażenie” - trening umiejętności społecznych - zajęcia z autoprezentacji	VII-VIII	listopad-grudzień 2023	doradca zawodowy, psycholog	
	3. „Fair play” - etyka zawodu... spotkania z przedstawicielami zawodów	VII-VIII	rok szkolny 2022/2023	wychowawca	rodzice, cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	1. „I co dalej?” - zajęcia grupowe - analiza ofert szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia	VIII i ich rodzice	rok szkolny 2022/2023 terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca, doradca zawodowy	
	2. Zajęcia grupowe - zapoznanie z zasadami rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych	VIII i ich rodzice	rok szkolny 2022/2023 terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca, doradca zawodowy	szkoły ponadpodstawowe, kuratorium oświaty, organ prowadzący
	3. Udział uczniów w dniach otwartych	VIII	rok szkolny 2022/2023	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog	szkoły ponadpodstawowe
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	1. Konsultacje indywidualne - motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych celem planowania dalszej ścieżki edukacyjnej	VII-VIII	rok szkolny 2022/2023	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog, nauczyciele	

2. „Być kowalem własnego losu” - rozmowy doradcze dot. celów i planów edukacyjno-zawodowych	VII-VIII	rok szkolny 2022/2023	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog, psycholog	poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
3. „Współ w zespół” - pogadanka dot. instytucji wspierających w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej prowadzona w ramach godziny z wychowawcą i zajęć z doradztwa zawodowego	VII-VIII	Rok szkolny 2022/2023	Wychowawca, doradca zawodowy	